

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije
Stegne 7, p.p. 418**

1001 Ljubljana

Ljubljana, 10. 5. 2013

PREDMET: Predlogi in pripombe na osnutek predloga Splošnega akta o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij

ZVEZA: Poziv objavljen na spletni strani Agencije, dne 2. 4. 2013

Spoštovani!

Združenje za informatiko in telekomunikacije v okviru Gospodarske zbornice v skladu s pozivom naslovnega organa, podaja predloge in pripombe na Splošni akt o zbiranju, uporabi in dajanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij (v nadaljevanju: Splošni akt). Predlogi in pripombe so oblikovani znotraj novoustanovljene Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK, ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije.

Ne glede na to, da pričujoči splošni akt ne predstavlja vsebinske novosti, pa bi ponovili nekatere pripombe in predloge, ki smo jih operaterji že izpostavljali v preteklih letih. Poročevalni sistem ni novost, kar pomeni, da se je v zadnjih letih na tem področju ustvarila bogata praksa, ki je vendarle pokazala pomanjkljivosti. Nekatere so bile s sodelovanjem naslovnega organa tudi uspešno odpravljene. Pripombe temeljijo na konkretnih izkušnjah, iz katerih lahko črpamo spoznanja, ki lahko vplivajo k izboljšanju pričujočega splošnega akta.

V nadaljevanju izpostavljamo nekaj splošnih pomislekov, podali pa jih bomo tudi v okviru konkretnih pripomb k posamičnim predlaganim določilom.

Ne glede na to, da gre za zakonsko dolžnost poročanja, operaterji opozarjamo, da je zaskrbljujoča velika količina vprašalnikov, katerih število se v zadnjih letih alarmantno povečuje. Operaterji poročamo velike količine pretežno poslovno zelo občutljivih podatkov, domačim kot tudi tujim agregatorjem podatkov, brez zagotovila, da se z njimi ravna skladno s sprejetimi standardi varovanja.

Poročanje pomembno vpliva tudi na notranje poročevalne sisteme, ki jih je treba nenehno prilagajati novim zahtevam (sprememb notranje organizacije, posege v IT sisteme, kar je vse povezano seveda tudi s stroški).

Velikokrat je vprašljivo zakaj sploh je potreben resnično velik obseg poročenih podatkov, saj se v končnih poročilih v nekaterih primerih ne poroča o posamičnih poročenih kategorijah niti v agregirani ali anonimizirani obliki.

Prav tako pa operaterji opažamo, da večkrat poročamo enake podatke, kar je popolnoma nesprejemljivo in je praksa, ki bi jo bilo treba nujno spremeniti.

Opisane pomisleke smo operaterji v okviru Gospodarske zbornice pripravljene pojasniti tudi na skupnem srečanju.

Predlagamo naslednje dopolnitve osnutka predloga Splošnega akta:

K uvodu:

Predlagamo, da se v uvodu uredi navajanje zakona: »Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012)«.

K 1. odstavku 1. člena:

Ni povsem jasno zakaj se navaja, da je agencija neodvisen regulativni organ ter s katerimi predpisi se urejajo njene pristojnosti, organizacija in delovanje, saj je to opredeljeno že v zakonu.

Predlagamo, da se črta besedilo »pri tem je agencija neodvisen.....«.

K 3. odstavku 2. člena:

Kot smo operaterji že mnogokrat opozorili, so poročani podatki vezani tudi na pogodbe o medomrežnem povezovanju ter pogodbe o gostovanju, kjer pa imamo operaterji (pogodbene stranke) določeno da si do 15. v mesecu za prejšnji mesec izmenjamo poročila ter podatke, ki jih mora nasprotna stranka še uskladiti in potrditi. To pomeni, da operaterji šele v zadnjih dneh koledarskega meseca razpolagamo z verodostojnimi podatki, ki odražajo dejansko stanje. Zajem podatkov za potrebe poročanj naslovnemu organu (ali kateremu koli drugemu organu oziroma organizaciji), v fazi ko podatki še niso usklajeni in potrjeni, velikokrat pomeni povečanje možnosti za nehotene napake v poročanju, ki jih je treba nato odpravljati, kar po nepotrebnem podaljša čas dela že tako obremenjenim poročevalskim enotam pri posamičnem operaterju. Kot smo uvodoma tudi opozorili, podatkov tudi ni mogoče zajemati iz enakega vira, ker operaterji iz različnih razlogov nimamo vzpostavljene poenotene baze.

Po mnenju operaterjev je 15 dnevni rok prekratek, ta rok se v mnogih primerih tudi podaljša (npr. na predlog posameznega operaterja). Podaljšanje roka določenega za poročanje s tem splošnim aktom zagotovo ne bo prizadelo zbirateljev podatkov, ne glede na to ali gre za domače ali tuje organe ali organizacije.

Predlagamo, da se podaljša predviden rok za posredovanje podatkov in informacij za posamezna četrletja koledarskega leta: »do konca naslednjega meseca, ki sledi posameznemu četrletju koledarskega leta«.

K 5. odstavku 2. člena:

Popolnoma nerealen je tudi rok, ki je določen za popravke napak. Napake so zelo raznovrstne in jih je mogoče razvrstiti na takšne, ki jih je mogoče ugotoviti in odpraviti v treh delovnih dneh, do napak, kjer je potrebno več notranjega usklajevanja med različnimi oddelki, ki sodelujejo pri poročanju. Ponovno poudarjamo, da se podatki povečini zajemajo iz različnih virov, ter niso agregirani v enotni bazi, ker je kaj takega praktično nemogoče izvesti.

Predlagamo, da se rok določi v delovnih dneh ter opredeli na sledeč način: »v roku, ki ni krajši od 5 delovnih dni, kar določi uradna oseba agencije, glede na obseg potrebnih popravkov«

K 5. odstavku 2. člena:

Kaj se šteje za kršitev (t.j. sporočanje napačnih, nepopolnih podatkov ter nepravčasno sporočanje), je že določeno v 4. odstavku 201. člena zakona. Menimo, da je večkratno urejanje nepotrebno in se mu je treba izogniti.

Predlagamo, da se črta zadnji stavek 5. odstavka.

K 7. odstavku 2. člena:

Navedeno določilo je povsem nepotrebno, saj ureja vsebino Splošnega akta o vsebini in obliki obvestila o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev. Slednjega naslovni organ še ni spremenil, njegov del pa bo nujna prehodna določba, ki naj določi v katerem roku ter na kakšen način naj se obstoječi operaterji prilagodijo novim zahtevam, kot je predlagani 7. odstavek 2. člena pričujočega splošnega akta. Navedenega določila na zamišljen način niti ni mogoče uresničiti.

Predlagamo, da se črta 7. odstavek 2. člena.

K 3. členu:

1. Operaterji z označbo poslovne skrivnosti izražamo objektivno dano zahtevo.

Predlagamo, da se črta besedilo »za katere želijo, da se« ter nadomesti z besedo »ki«.

2. V povezavi z zadnjim stavkom 1. odstavka 2. člena smo operaterji dolžni opozoriti tudi na izredno pomembno vprašanje varnosti izmenjave ter hrambe podatkov. Kot je znano, se za potrebe raznovrstnih poročanj naslovnemu organu za njegove potrebe ali potrebe drugih organov oziroma organizacij posreduje velika količina poslovno občutljivih podatkov, ki predstavljajo poslovno skrivnost poročevalca.

Operaterji imamo oblikovane varnostne politike in postopke varovanja poslovnih skrivnosti, zato tudi pri izmenjavi teh podatkov z naslovnim organom pričakujemo podoben način varovanja zaupnosti teh podatkov med samim prenosom, kot tudi na strani naslovnega organa. Običajna elektronska pošta po našem mnenju ne zagotavlja ustreznega nivoja varovanja zaupnosti.

Povsem enaka ugotovitev velja za postopke reševanja sporov, kjer se izmenjujejo podatki, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, prav tako pa tudi osebni podatki, za katere bi bilo treba zagotoviti izmenjavo z ustreznim šifriranjem ter tako izpolniti zahteve 24. in 25. člena ZVOP-1.

Predlagamo, da se v pričujočem splošnem aktu doda nov drugi odstavek 3. člena, ki naj določi: »Izmenjava podatkov, informacij in delov finančnih oziroma drugih poročil, ki so označeni kot poslovna skrivnost, kadar poteka preko elektronske pošte po standardu S/MIME, se vrši z uporabo kvalificiranih digitalnih potrdil.«

K 1. odstavku 4. člena:

Namen zbiranja podatkov je že opredeljen v 1. odstavku 201. člena zakona. Vsakršna širitev izven opredeljenega obsega ni dovoljena. Predlagani 1. odstavek 4. člena ne prinaša novosti glede na 1. odstavek 201. člena zakona, zato je nepotreben.

Predlagamo, da se črta 1. odstavek 4. člena.

Če naslovni organ ne bo črta 1. odstavka 4. člena pa dodajamo ugotovitev, da je glede na 201. člen zakona uvedena sprememba, ki lahko pomeni nedovoljeno širitev obsega uporabe podatkov za neopredeljene potrebe.

Predlagamo, da se v prvem stavku 1. odstavka 4. člena črta beseda »predvsem«.

K 2. odstavku 4. člena:

Enako kot pripomba k 1. odstavku, tudi glede vsebine 2. odstavka ugotavljamo, da se podvaja, saj je enaka vsebina že opredeljena v 2. odstavku 201. člena zakona. Predlagani 2. odstavek 4. člena ne prinaša novosti, zato je nepotreben.

Predlagamo, da se črta 2. odstavek 4. člena.

K 5. odstavku 4. člena:

Enako kot pripomba k 1. ter 2. odstavku, tudi glede vsebine 5. odstavka ugotavljamo, da se podvaja, saj je enaka vsebina že opredeljena v 7. odstavku 201. člena zakona. Predlagani 5. odstavek 4. člena ne prinaša novosti, zato je nepotreben.

Predlagamo, da se črta 6. odstavek 4. člena.

K 5. členu:

Poročila so za operaterje pomemben vir podatkov, ki jih uporabljamo pri poslovanju. Dejstvo, da so objavljeni 2 meseca po preteku poročevalskega obdobja seveda pomeni, da operaterji z veliko zamudo dobimo relevantne podatke.

Predlagamo, da se doda nov 2. odstavek, ki naj določi: »Agencija objavi obdelane podatke najkasneje v enem mesecu po izteku poročevalnega obdobja.«

K 1. odstavku 6. člena:

Predlagamo, da se besedna zveza »preneha veljati« nadomesti z besedno zvezo »se preneha uporabljati«.

Dodatni predlogi:

1. Glede na različne vrste vprašalnikov, se pojavlja velik problem opredelitev posameznih pojmov. Ker gre za pomemben del sistema poročanja, glede katerega prihaja velikokrat tudi do napak pri tolmačenju, s tem pa napak v poročanju, **predlagamo**, da naslovni organ v prilogi k Splošnemu aktu navede in opredeli vse izraze ter njihove opredelitve. S tem se bomo izognili nepotrebnim napakam, sistem pa bo tudi ustrezno poenoten.

2. Ne glede na to, da splošni akt ne opredeljuje tudi vsebine posamičnih poročil, pa bi na tem mestu želeli opozoriti tudi na nekatere njihove pomanjkljivosti, ki smo jih pripravljene dodatno obrazložiti na poziv naslovnega organa. Primerjava obsega poročanih podatkov z obdelanim poročilom namreč jasno pokaže, da se v končnem poročilu ne objavijo poročani podatki strukturirani glede na vprašalnike. Ker je namen poročil pokazati razvoj trga oziroma trgov, bi predlagali kot sledi:

- Ločitev rezidenčnega in poslovnega segmenta
- Ponovna preučitev objektivnosti in smiselnosti kriterijev, ki veljajo pri štetju VoIP priključkov
- Podrobnejše strukturiranje po operaterjih glede na posamične tehnologije (BB, xDSL-ADSL in VDSL, FTTH, IPTV, VoIP promet)
- Podrobnejša opredelitev kategorij (npr. kategorija Ostali predstavlja pri širokopasovnem segmentu kar 10 %)

Lep pozdrav!

Dušan Zupančič
Direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS

Špela Dekleva
Predsednica Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK pri ZIT, GZS

